Ч. 3 Четвер 6 (18) січня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоï.

Рекламациï незапечатані вільні від оплати почтовоï.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоï“.

Передплата у Львові в Адмініcтрациï „Ґазети Львівскоï“ і в ц. к. Староствах на провінциï:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Справи соймові.

(Внесенє пос. ґр. Ст. Баденього в справі удержуваня шкіл народних. — Курси рільничі при школах народних).

Як вже звістно, поставив пос. ґр. Station Бадені на послідні засіданю Сойму внесенє з 37 другими послами, щоби замість дотеперішного способу складаня фонду на удержанє шкіл народних, до котрого платять громади 9 процент, а обшари двірскі 3 процент з податків сталих, заведено новий, котрий розкладав би тягар по рівній части на обі сторони, т. є., щоби як громада так і обшари двірскі платили по 6 процент. Пос. ґр. Ст. Бадені предложив вже й готовий проєкт дотичного закона, котрий так звучить:

§. 1. Артикули 14, 18, 19 і 24 закона з дня 2 мая 1873 В. з. кр. Ч. 250 о закладаню і удержуваню публичних шкіл народних зносять ся в дотеперішнім звуцї і мають звучати як слідує:

Арт. 14. Обовязок закладаня і удержуваня публичних шкіл народних тяжить в першім ряді на громадах і обшарах двірских, влучених до округа одноï школи.

В случаю, коли місцеві засоби не вистають, приходить їм в поміч окружний фонд шкільний, а взглядно краєвий фонд шкільний.

Кожда громада і обшар двірский мають утворити власний шкільний фонд місцевий.

Кождий округ шкільний буде мати свій окремий окружний фонд шкільний, а кромі того має бути також утворений шкільний фонд краєвий.

Що-до коштів закладаня і удержуваня виділових шкіл, то обовязують постановленя арт. 5.

Арт. 18. Коли доходи місцевого фонду шкільного, вичислені в арт. 15 а, б, в, не вистають на оплачене учителів народних шкіл звичайних і тих виділових, котрі вже істнували перед входом в виконанє закона з дня 2 лютого 1885 В. з. кр. Ч. 29. то в такім разі суть обовязані громади і обшари двірскі вносити на тую ціль до місцевого фонду шкільного грошеві додатки ажь до висоти 6 прц. цілоï належитости всіх податків сталих, оплачуваних в громаді або на обшарі двірскім, о скілько би тоє, що по силі давнійших зобовязань, чи в натурі чи також в готових грошах громада або обшар двірский на удержанє учителя вже оплачує, не дорівнувало означеним висше процентам.

Арт. 19. Підмоги з окружних фондів шкільних, а взглядно з краєвих фондів шкільних на покритє недобору в доходах призначених на удержанє учителів (Арт. 18), місцева рада шкільна має право жадати аж тогди, коли викаже, що тоє, що громада і обшар двірский на тую ціль, чи то на підставі давнійших зобовязань в натурі або в грошах, чи то на підставі §. 18 сего закона оплачують, виносить бодай 6 прц. цілоï належитости всіх сталих податків.

Що-до міст і місточок, котрі мають власний закладовий маєток, орікає окружна Рада шкільна, а взглядно краєва Рада шкільна, по вислуханю гадки виділу повітового, а взглядно Виділу краєвого, чи і яка підмова має їм бути признана з окружного фонду шкільного або з краєвого фонду шкільного.

Арт. 24. Всї видатки на виставленє або наєм, на удержанє, внутрішнє урядженє, осьвітленє шкільних будинків шкіл наведених в арт 18, як також на виставлене і удержуванє або наєм помешкань для учителів, о скілько учителям прислугує до того право, вкінци на закупно або на доставленє ґрунту під будинки, поля на шкілку овочеву або на пасіку, поносять громади і обшари двірскі у відношеню принятім в арт. 18 за засаду, о скілько ті видатки не суть покриті на підставі правосильних зобовязань третих осіб, корпораций, записів або фондів.

В случаях виімкових буде уділювати ся місцевим радам шкільним на будову шкіл підмоги або позички з краєвого фонду шкільного.

Доходів місцевого фонду шкільного (арт. 15 а, б, в), можна ужити на шкільні потреби, наведені в арт. 14, лише під услівями, висказаними в арт. 22.

§. 2. Сей закон входить в житє з днем 1 січня 1895.

Від 1879 р. істнують при шести школах народних субвенцïоновані з фонду державного доповняючі курси рільничі. Задачею тих курсів подавати молодежи, не обовязаній ходити на щоденну науку, основнійшу науку сільского господарства. Краєва Рада шкільна пересьвідчила ся, що ті курси не видали надійного хісна, а то головно з тоï причини, що управу курсів треба було поручити учителям, котрі не мали потрібного образованя, та що число годин науки сільского господарства було за мале.

Краєва Рада шкільна постановила отже зреформувати ті курси і заснувати їх при чотирокласових школах, але до того жадає від краєвого Виділу 3000 зр. на стипендиї по 300 зр. для учителів. Наука в тих курсах зачалась

---

3)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса)

(Дальше).

Зеленим подвірєм, затіненим деревами і відділеним від улицї велізною решіткою, пустилась дівчина наперед до дому, збудованого на лад двора, а Гельмштедт ішов за нею. Она вибігла жваво на сходи з надворку і потягнула за дзвінок, а мулятка [1]), убрана спроста але чистенько, вийшла й отворила. Сказала щось до входячої, але Гельмштедт зрозумів з того лиш отсї слова: „Був тут вуйко, панно Петерс!“ — однакож доглянув, як лице єго приятельки з молодих лїт покрилось скоро румянцем, котрий щез знову, коли она обернула ся до него. — Ходїм — каже — на гору; там веселійше, як в отсїм непривітнім парльорі [2]). Скоро чай буде готовий, то Марі нас закличе.

Они пустились в гору елеґантними сходами, вистеленими грубими лежниками, до присїнка, з котрого Гельмштедт увійшов до комнати, котра зробила на нїм таке вражінє, як коли-б єго хто вкрив мягкою, пахучою покривою. Воздух був тут наповнений таким запахом, якого годї описати, а котрий, як здає ся, єсть ознакою каждої великої панї. Споза тяжких занавіс доходило лиш заломане сьвітло до комнати, а розклад меблїв, мягоньких софок і низоньких стільців разом з тяжким ковром, від котрого навіть і не було чути, що хтось ходить по хатї, надавали комнатї характер якоїсь чудної привітности. Гельмштедт не видїв ще нїколи тої вигоди, яку роблять собі в полудневих сторонах Америки і аж тут єї побачив, а коли єго товаришка усьміхаючись взяла єму капелюх з руки, а відтак здоймила з себе свій капелюх, мантилю та рукавички, глипнула до зеркала та поправила на собі волосє і витягнувши малу ручку приступила до него, то в нїм проявило ся якесь таке чувство рознервовуючого зворушеня, якого ще дооси нїколи не зазнав.

— То вн тут самі мешкаєте, Павлино? — спитав Гельмштедт, взявши єї лиш легко за подану руку.

— На долинї мешкає ще Марі з своїм чорним чоловіком — відповіла она споглядаючи єму спокійно в очи — а то двоє вірних слуг, як ті бульдоги; пан Мортон, до котрого сей дім належить, а котрий часом займає тут на горі кілька комнат, привіз їх три місяці тому назад з собою з Алябами. Пан Мортон то вже постарший чоловік, котрого я вуйком називаю — додала она з легким румянцем на лици, але не спускаючи очей в долину — не потребуєте мене й розпитувати, я вам колись все сама розкажу, але тепер поговоримо о иншій справі і длятого сїдайте собі ось тут! Она показала на мягку софку саме коло него — Гельмштедт сїв собі й єго взяло ся якесь дивне чувство; то любував ся вигодою, то чогось був неспокійний, а сам не знав чого. Дївчина знов присунула собі столець без опирала і сїла проти него та не спускаючи з него очий, відозвала ся: Скажіть менї, Августе, насамперед, чи ви все ще такі горді, як давнїйше?

— Я — гордий?

— Чи ви все ще уважаєте кожду поміч, котру би вам хто хотів подати, за оскорбу, за сумнів о вашій власній силї? — Так бувало давнїйше, коли ви ще були пустотливим хлопцем, так оно виглядає вам ще й тепер з очий.

— Ну, а коли-б я все ще був такий самий?

— Послухайте-ж, правда, що вам треба лиш гроший, щоб ви тут розпочали знову свою давну карієру? Я бодай так догадую ся!

— Ну, так що-ж?

— А коли-б ви могли зробити тим когось щасливим, що приняли би від него поміч, чи ви би все таки ту поміч відкинули? — та бо пождїть ще! — сказала она схопившись, коли побачила, що Гельмштедт хоче вставати, а взявши єго за руки говорила дальше: Августе, та-ж ми приятелями ще з дитинних лїт і не

[1]) Особа з мішаного роду, з батька Европейця і муринки.

[2]) Комната, де принимають гостий.

би вже у вересни 1894 р. Виділ краєвий приняв сей проєкт. А що краєва Рада шкільна прелімінує на ту ціль в 1894 р. квоту 1000 зр., котру надієся покрити з ощадностий буджетових краєвого фонду шкільного, то Виділ краєвий ухвалив зажадати від Сойму уповажненя для краєвої Ради шкільної до ужитя заощаджених 1000 зр. на стипендиї для образованя учителів сільского господарства при школах народних.

Процес членів тайного товариства „Омлядіна“.

По довгих короводах прийшло наконець вчера до відчитаня акту обжалованя в процесї омлядиністів. Відчитуванє потягнуло ся ажь до вечера.

Акт обжалованя займає 370 сторін великого формату. Зміст єго більше-менше такий: Ц. к. прокураторня прагска вносить обжалованє против 19-лїтного Антона Гольцбаха і против 77 єго товаришів о злочин державної зради, обиди Маєстату і обиди членів цїсарского Дому, о злочин забуреня публичного спокою і публичного насильства, о переступок збіговища, участи в тайних товариствах, обиди церкви правно признаної, зневаги інституциї супружества, родини і власности, недозволеного удержуваня друкарского апарату, також о провину злобного ушкодженя чужого майна, обманьства і крадежи, мішаня в урядованє публичної служби, ушкодженя чужої власности і парушеня кількох параґрафів закона прасового.

Наймолодший з обжалованих має 16 літ, а найстарший 21; лише оден має 30 лїт. Переважно суть то ремісники і робітники, але єсть між ними також кількох денникарів, двох конципієнтів адвокатских і двох студентів. До розправи закликано 6 знатоків і сто сьвідків, з котрих 27 належить до поліциї.

В мотивах до акту обжалованя описано найперше демонстрациї впередодень річниці уродин Є. В. Цїсаря, дня 17 серпня 1893, підчас котрих розкинено тисячі гектоґрафованих карток, ображаючих Монарха і Єго родину. Сю демонстрацию приготовило кількох людий, а головну участь брало в них товариство „Омлядіна“. Акт обжалованя описує докладно, як повстало і які тенденциї мало се тайне товариство. З найденых нотаток виходить, що заложено єго в р. 1891, коли то при нагоді виставы повстало товариство для уряджуваня демонстраций. Було се наслідком змагань, заявлених на конґресї славяньских студентів у Відни р. 1890, котрі мали злучити студентів з поступовою партиєю робітничою. Конґрес приняв слїдуючу проґраму: Повне рівноуправненє, федералїстичний устрій державний для Австриї, зближенє всїх верств, збратанє робітників з образованим міщаньством. Після сеї проґрами постановлено заложити дня 25 вересня 1892 товариство „Омлядіна“, але Намістництво не потвердило статутів єго. Мимо того товариство зачало роботу, мало свою орґанїзацию, тайні статути, збори, спис членів — і небавом стало ся широко розгалуженим товариством социяльно-політичним, о характері скрайно радикальнім. Оно постановило собі уряджувати разом демонстраций для тероризованя поліциї і орґанїзованя збіговищ характеру народного і міжнародного. Лише убитий Мрва і єго чотири товариші сказали, що було тайне товариство „Omladina“, прочі перечать тому і кажуть, що они тілько приятелї поступу, що бажають поліпшеня справ социяльних в дусї народнім. Они хотять лише стояти в обороні ческого народу против Нїмцїв, а демонстраций уличних уживати против зарядженъ правительства, шкідливих для Чехів. Але при обжалованім Гольцбаху найдено письмо, де сказано, що цїлею тайного товариства була нагальна переміна устрою державного і викликанє революциї европейской. По думцї Гольцбаха до р. 1898 можна би довести до того. Пізнійше назвав Гольцбах свої слова видумкою фантазиї. Але в нотатках другого з провідників товариства Дудаса найдено таку саму проґраму товариства і тому можна мати пересьвідченє, що ту не з якимись мріями має ся до роботи, тілько з письменними доказами о цїлях „Омлядіни“.

„Омлядіна“ мала свою тайну орґанїзацию, оперту на системі пятьох. Спільний сенат, зложений з пятьох членів, назначував начальників відділів, котрі складали ся також з пятьох людий. Кождий член сенату мав комітет екзекуцийний з 4 мужів довіря. Сенат вибирав диктатора з необмеженою властию, раду з десятьох і колеґію мужів довіря з 50 членів. Всї члени були заприсяжені. Орґанами „Омлядіни“ були „великий палець“ і „пальцї“. На довірочнім засїданю вибирано „великий палець“, той добирав собі чотири пальцї, ті знов вибирали собі великий палець і той предеставляв ся відтак „першому великому пальцеви“. — Отже перший великий палець знав усїх инших великих пальцїв, але ті поміж собою не знали ся. А пальцї знали ся лиш ті, що були під властию великого пальця. Всї дїла Омлядіни вів перший великий палець або диктатор, котрий повідомляв усїх прочих великих пальцїв о тім, що мало робити ся.

Членів мало товариство 720 в шістьох містах. Прагскі члени мали відносини з кількома Русинами, Сербами і Словенцями. Само товариство було прихильнє Молодочехам, котрих декотрі посли бували на довірочних засїданях. Найревнійшими членами були: Ціґльозер, Гольцбах, Рибачек, Вайґад і Дуда. На зборах ухвалено між иншим обкинути калом статую Цїсаря Франца І. і уряджувати богато демонстраций. Часописями Омлядіни були: Časopis pokrokového (поступового) studentstwa, Omladina, Pokrokové Listy i Neodvislost. З редакций тих часописий виходили найважнїйші прикази.

Вкінци закидає акт обжалованя кождому обжалованому з окрема якісь каригідні вчинки.

Перегляд політичний.

В ческім соймі мотивував вчера пос. Вашатий внесенє в справі установленя для Чех окремого ческого найвисшого трибуналу. Внесенє се відослано до комісиї. Против внесеня голосували лиш Нїмцї.

Пос. Штайнвендер зложив свій мандат до Ради державної, але мимо того буде знов кандидувати. Зачувати також, що в тім самім окрузї буде кандидувати бувший посол Шенерер, звістний антисеміт.

З Льондону доносять, що париска поліция повідомила российске правительство, що із забраних у анархістів письм показало ся, що наготовлено ся замах на царя і єго родину. В наслїдок того відбули ся в Петербурзї численні арештованя і відкликано новорічне принятє в царскій палатї.

Нема вже сумніву, що в Італії заносить ся на велику революцию. Доказом на то сторони міста Каррари, де оногди виступило 1000 правильно узброєних людий. Против ворохобників вислано войско і прийшло до формальної битви, в котрій згинуло 8 ворохобників.

Новинки.

Львів дня 17 січня.

— **На будову руского театру** зложили: Рада повітова в Збаражи сто зр.; рада громад-

могло бути більшого щастя для мене, як то, що я вас знов побачила.... я маю повне право подати вам поміч; хиба-ж не правда? Не відмавляйте-ж менї того, коли я то можу зробити. При тих словах спочили єї очи на нім з такою сердечностию, що аж впили ся єму глубоко в серце.

— Павлино, ви були би в силї довести мене ще до якої дурницї.... дайте спокій! — сказав він і посадив єї легенько на стільчик. — Ви ідїть своєю дорогою, а я піду своєю, наші дороги мабуть дуже розходять ся. Не маю права питати вас, якою ви ідете, а мене вам на тій дорозї не потреба....

— Але-ж я вам все розкажу! — відозвала ся она і схопила ся пристрастно — я знаю, що ти собі думаєш, Августе, але то не так, все ще колись довідаєш ся, але тепер не гнївай ся на мене, будь такий, як бував давнїйше! Тут-то блискуча самота, в котрій я жию; але того дня, коли я побачила тебе в парку на лавцї, то здавалось менї, що для мене отворив ся рай! Не будь же Августе, так як той медвідь без чувства — сказала она, коли Гельмштедт хотів знову встати, і положила єму обі руки на плече — та-ж я не хочу нїчого більше, як щоб ти мене лиш трошечка любив, лиш дрідку, а тогди чей не будеш тому противитись, щоби я тобі помогла, щоби я тебе любила, як своє житє! — Она взяла єго обіруч за голову і зложила на єго устах горячий поцїлунок, а відтак обернула ся, приступила до вікна і заплакала корчевим плачем. Гельмштедт схопив ся і аж не знав, що з ним дїє ся. — Павлино, не будьте-ж дитиною! — каже він, і хотів вже єї обняти, але она вихопилась від него та зайшла під друге вікно і незадовго успокоїла ся. — Нехай і так буде! — сказала она сьміючись крізь сльози; — я дурнувата, але не гнївайтесь за то на мене!

— З вас пристрастна дитина, Павлино, і не дали менї ще й словечка сказати! — відповів Гельмштедт і взяв єї за руку. — Коли бо то, бачите, така вже моя вдача, що не приймаю нічиєї помочи, хочь би й брата або приятеля, доки ще можу сам собі дати раду. А я волію, хоч би й від найнизшої роботи розпочинати доробляти ся власними силами, як бути комусь вдячним за поміч до вигідного початку. Така вже моя вдача, Павлино!

Она лиш кивнула на то тихо головою, а по хвили каже: Припустім же, що ви мали би суджену, котру би ви любили, чи й від неї не приняли би ви ніякої помочи?

— Я думаю, що коли-б у мене не було досить гроший, то моєю судженою не могла би бути богата дївчина.

— Вечеря готова! — відозвала ся мулятка крізь відхилені двері.

— Ходім же на долину на вечерю! — сказала дївчина, споглянувши сумно на молодого чоловіка, і хотїла вирвати від него свою руку, але він єї ще кріпше стиснув і каже: Не толкуйте собі того хибно, але я думаю, що буде лїпше, коли я піду домів, ми обоє занадто чогось зворушені; побачимось колись иншим разом!

— Не стану вас вже до нїчого намавляти — відповіла она придушеним голосом — але й не знаю, чи ми так скоро побачимось. Приїхав пан Мортон, а я мушу єго слухати. Лиш одно вас прошу, Августе! Коли-б колись настала хвиля, в котрій би ви власною силою не могли побороти трудностий в сїм краю, а помічна рука не була би вже вам против вашої чести, то не забудьте, що мимо вашої гордости маєте тут щиру приятельку, щирійшу, як ви на то заслугуєте! — Глянула ще на хвильку сльозавим оком на него, а відтак вирвала руку і відвернувши лице зайшла до сусїдної комнати. Гельмштедт дивив ся за нею і важив ся ще, чи йти і собі за нею, чи нї, але наконець взяв поволи капелюх і вийшов з дому. Пустив ся долї улицею на Брадвай і бив ся з гадками, котрих не міг погодити в собі. Раз здавало ся єму, що він безглуздий, бо відкидає рожі, що самі стелять ся єму на дорогу, то знов чув в собі таке вдоволенє, як коли-б поборов якусь покусу, що була напосїла ся на него — то знов пригадував собі то вражінє, яке зробила на него переповнена пахощами комната і та в повнім розцьвітї дївчина, що кинулась була єму на шию, та вже видавало ся єму як би сон, так, що він пристанув і ще раз оглянув ся за домом. — Таки так лїпше! — сказав наконець сам до себе і підгорнув волосє з чола та пустив ся улицею дальше.

На розї Брадваю стояв якийсь хлопчина, що держав коробку завішену на шиї зі всїляким дрібним товаром, як: мила, гребенї і т. д., та продавав їх; з лиця подобав він зовсїм на жидика. Улицею надбіг сполошений кінь, що волік за собою віз. Люде стали втїкати і в тій

ска в Золочеві 25 зр. Пані Ґаберова і Нудзиньска зібрали 10 зр., а пані Теофіля Мицковска 9 зр. 50 кр. — Др. Іван Яхно зі Станїслава зложив на театр 2 зр.; ученики ґімназиї станїславівскої 3 зр. з розпроданих купонів, котрі дирекция театру переслала о. Бурачиньскому в Княждворі повіта коломийского; о. Ос. Шуховский з Братковець 3 зр.; п-ї А. Скибиньска з Денисова 1 зр.; о. Вас. Левицкий з Николаєва 10 зр., узбираних за почином п. Корецкого місцевого учителя в тамошнім касинї; — о. Ів. Дудиньский з Отинович 1 зр. 64 кр., на котрі зложили п. Штокаль учитель з Отинович 1 зр. а шкільні дїти при нагоді сповіди дня 2 січня 64 кр.; — д-р Козоровский з Більска на Шлезку 4 зр. 50 кр.; Ант. Серафин з Калуша 1 зр. 50 кр.

— Члени товариства реміснчого „Зорі“ зібрались в недїлю (14 січня) в комнатах своїх в полудне, щоб з Рождеством Христовим проломити з собою просфору і пожелати собі і товариству по звичаю давному добра і щастя. Межи гостями бачили ми крил. о. Павлякова, о. Евг. Гузара, проф. Вахнянина, дра К. Левицкого, дра Павенцкого, архітекта Лїпиньского і др. По відсьпіваню тропаря і по повитаню гостий головою товариства п. Нагірним, засїли гості до спільної перекуски і при веселім настрою та гомонї коляд забавлялись до 3 години з полудня. Голова товариства, директор В. Нагірний підніс здоровлє почетних членів. Згадано і про милу гостину „Зоряи“ в Стрию і піднесено чарку на розвій стрийскої „Читальні міщаньскої“, на успіхи Кружка драматичного „Зорі“ і господинь бенкету пань Качоровскої і Павлишакової. Проф. Вахнянин кинув при тім гадку, приняту всїми з одушевленєм, щоби „Зоря“ загостила небавом до Куликова і Угнова і подібно як у Стрию, заохотила тамошнє міщаньство руске до заснованя товариств ремісничих. На внесенє проф. Врецьони заарангковано складку на фонд будови власного дому для „Зорі“, котра принесла 26 зр. 28 кр. Є. Е. Митрополит Сильвестер прислав до того від себе 10 зр. і щире желанє для товариства.

— Народні школи в Галичині. В найновійшім справозданю краєвої Ради шкільної сказано, що за послїдні два роки число дїтий, ходячих до школи, значно збільшило ся. В роцї шкільнім 1890 на 1891 ходило до народних шкіл 563.509 дїтий а в роцї 1892 на 1893 уже 612.573 дїтий, значить о 49.064 більше. Але все таки ще 380.000 дїтий в краю не ходить до школи, хоч повинні, а то тому, що нема шкіл або учителїв.

— Мундури студентскі. Власти рішили завести по всїх школах середних мундури для студентів. Отже цікаво знати, як ті мундури будуть виглядати та кілько будуть коштувати. Довідуємо ся, що одежа студентів буде така: 1) Блюза з ґранатового сукна зі стоячим ковнїром і двома кишенями на грудях. На ковнїрі находять ся відзнаки кляси, до котрої ученик належить, а іменно в клясах низших срібні, а у висших золоті паски довгі на 3 цтм. а широкі на пів цтм. Тих пасків буде тілько, як число кляси, значить н. пр. ученик з третьої кляси ґімназияльної буде мати три срібні паски, а ученик з 8 кляси буде мати чотири золоті паски. 2) Пантальони мають бути з сїрого сукна з лямпасом. В лїті буде можна носити блюзи і пантальони із сїрого зрібного полотна (Segeltuch). Тоді на блюзї мають бути ґранатові вилоги на ковнїрі зі звичайними відзнаками клясовими. Плащ довгий з темно сїрого сукна з ґранатовими вилогами, з чорними роговими ґузиками в двох рядах. Шапка кругла, ґранатова з простим дашком (т. зв. кепі), з ремінцем на дашку і відзнакою дотичного закладу наукового. При ґімназиях відзнакою буде буква Ґ в прикрасї з листя і т. п., а в реальних школах буква Р, а в потребі і число закладу, н. пр. третя ґімназия: Ґ. 3. Кошти мундуру будуть такі: Блюза з доброго краєвого сукна менша 6 зр., більша до 10 зр. Пантальони з такогож сукна 5 до 7 зр. Плащ 12 до 16 зр., шапка 1 зр.; лїтна одежа 4, або 6 зр. Отже мундур для молодших учеників буде коштувати 24, для старших 34, а разом з лїтною одежию 28, взглядно 40 зр. До двох років, рахуючи від осени сего року, всї студенти мають мати мундури. В роцї 1896/97 всї вже ученики будуть умундуровані.

— З Під'ярковa пишуть нам: Наша читальня від пятьох лїт не проявляла нїякого житя, аж під конець 1893 року зичливі для неї люди постановили пробудити єї та відновити. Заняли ся тим наш парох Чистиньский, нп. учитель Гамаль, начальник громади Толопка і єго заступник Максимів та секретар Гриньків. Дня 20 м. м. відбули ся збори читальнї, котрі о стілько заціцавили громаду, що до тижня вписало ся до читальнї 35 членів. Головою читальнї єсть тепер господар Марко Багрій, єго заступником Теодор Добромія, секретарем Гринько Лаврецкий, касиєром Трофим Колеба, бібліотекарем Микита Карпо, а надзирателями Яків Колеба і Тимко Цебрівский. Маємо надію, що сей новий виділ розбудить житє в читальни, що дай Боже як найскорше.

— Крадїж. В Ясеневі украв хтось з каси акцийного товариства експльоатациї дерева звиш 7000 зр. готовими грішми. Злодїїв ще доси не вислїджено.

— Довгий вік. У Варшаві померла минувшого тижня Павлина Маєвска, вдова по бувшім войсковім. Від двайцяти лїт жила она у внука і нїхто не знав певно, кілько їй лїт. Думали, що сто доходить. Тепер внук добув метрику єї і з неї довідав ся, що бабуся родила ся 7 лютого 1786 року, отже прожила майже 108 лїт. Она мала 3 синів і 5 доньок, але сама всїх пережила. Видко, ще лучають ся старі люди, але кажуть, що теперішнє поколїнє не таке сильне, як давнє, отже й не буде жити так довго.

— Огонь. У Вільхівцї коло Бережан згоріло на перший день Різдва приходство о. Барановского. Огонь попарив паню Барановску на лици і на руках, а слугу єї на плечах. Слуга занедужала небезпечно. Огонь був підложений.

— Щира служниця. В Сараґосї, в Іспанії, виграла одна служниця, що вже від многих лїт служила у вдовицї по якімсь висшім официрі, на льотериї устроєній на Різдво, гарну суму бо аж 60.000 пезетів (30 тисячів зр.) За ті гроші могла би она була купити собі красне господарство і не потребувала би була їсти чужий хлїб. Але она мала добре серце і їй було жаль бідної вдовицї, котра вже від кількох лїт жила у великій нуждї. Она дала ті гроші своїй пани і просила єї, щоби она, чого собі найбільше бажала, вислала обох синків за ті гроші до висших шкіл. Служниця обовязала ся і дальше лишитись при вдовици та служити їй так вірно і щиро, як доси.

— Подяка. В імени погорільцїв села Угринова повіта сокальского маю честь зложити Високоповажаному ц. к. Старостї, п. Коростеньскому, найсердечнїйшу подяку за ласкаво уділену їм поміч в готівцї 21 зр. 27 кр., зложену у того-ж п. Старости на добродїйні цїли. Дальше дякую і Всечестнїйшому о. Смулцї, місцевому гр. кат. пароховп, котрий своїми горячими словами загрів до добровільної жертви для погорільцїв, тутешних господарів, котрі в тій хвили з великою охотою і щирим серцем знесли 40 кірців збіжа всїлякого рода, за що і тим всїм добродїям в імени погорільцїв складаю щире: Спаси-Біг! — *І. Вербівский*, начальник громади.

— Також заробок! На сам Новий рік помер в однім граничнім селї в Прусах коло Клайпеди (Мемеля) нежонатий Литвин, іменем Каралюс, пяничина, що дивним способом зарабляв собі на гроші, котрі відтак пропивав. Він ходив по всїляких коршмах, присїдав ся до піднитих людий і предкладав їм, щоби они его за гроші або за горівку вибили. А був він вже так забитий, що н. пр. минувшои весни видержав 40 буків і анї не скривив ся. За то дістав був пів лїтри оковити. Мимо сего „нездорового зарібку“ дожив Каралюс 50 лїт а в послїдних роках не їв майже нїчого лиш живив ся — горівкою.

хвилевій глотї, яка зробила ся, хтось обірвав малому крамареви єго коробку; она упала на землю, а з неї розсипали ся всї скарби по улици. Хлопець з плачем почав збирати свій товар, аби єго люди не потолочили, а Гельмштедт, котрому стало жаль хлопця, приступив скоренько до него і став єму помагати ратувати ще бодай то, що було можна. Коли-ж коробка стала знов повна, а хлопець заглянув до неї та побачив поломані кусні мила і повалялий болотом другий товар, заплакав гірко, а Гельмштедт поклепав єго по плечи та каже: „Не заводи так, не таке велике нещастє, якось то буде! Знаєш де улиця Віліяма? Зайди туди завтра рано зі своїм товаром. Тут маєш моє імя і нумер дому“. — Він кинув хлопцеви свій білєт до коробки і сказав ще: „Памятай же, зайди! — та пішов скоренько дальше, бо вже коло них стала збирати ся купа людей, а хлопець лиш витріщив очи за ним.

Лише що він став іти трохи поволїйше, коли поміж людьми, що йшли побіч него, побачив коло себе якогось чоловіка, що держав крок разом з ним і все споглядав на него спід ока, а наконець і питає єго: „Вибачте, що вас питаю, чи ви не Німець?“ — Гельмштедт оглянув ся і побачив перед собою якогось чоловіка з сивою бородою, загненим носом і маленькими, живо бігаючими очима, по котрих напевно можна пізнати жида. „Єс Сер!“ я Німець, — відповів Гельмштедт, і відвернув ся та став дивити ся на якусь виставу, щоби не розговорювати дальше. Але той чоловік питає єго ще раз: „Ви певно тут недавно в краю?“ — Но, Сер! — відповів запитаний коротко і пустив ся скоро дальше. — А можна вас спитати, яким дїлом ви тут занимаєте ся? — Гельмштедт змірив вліз́ливого очима і не відповів нїчого. — Ну, я так зле не думав, паничу.... я не думав, що ви такі горді.... вибачайте! — сказав той чоловік і уступив ся. Гельмштедт трохи здивований покивав головою, але зараз по тім прийшла єму на гадку лише що недавна стріча з дївчиною і він забув скоро на сю коротку сцену. Аж коли опинив ся в своїм бордінґгавзї при улици Віліяма та заходив до своєї комнати, в котрій тимчасом стало вже темно, виступила перед єго душу журба о будучність знову з цїлою силою. Вже й відхотїло ся єму вечеряти і він кинув ся на постіль та став роздумувати. Відколи дївчина посьміяла ся з того, що він задумав стати бакаларем, видавала ся вже й єму цїла ся гадка так дурною, що вже й не хотїв о тім думати.— Не буде вже учителем. Але до чого відтак взяти ся? Коли не має стати простим наймитом, то мусить конче знати по анґлійски, а хоч би на то ужив і всїх своїх гроший, то хто єму заручить, що він дістане зараз якусь посаду, або чи й стане єму гроший, щоби зовсїм добре вивчити ся? Він схопив ся з постелї, отворив скринку і почав числити гроші та вираховувати. Коли-б взяв доброго учителя, то стало би єму ще на яких два, або з тяжкою бідою на три місяцї; годї було з тим щось починати, а всеж-таки треба було щось дїяти, коли не мав на слїпо змарнувати гроший.

(Дальше буде.)

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 17 січня. Є. Вел. Цїсар виїхав на кілька недїль до Будапешту.

Будапешт 17 січня. Давнїйший президент мінїстрів Сапарий повідомив предсїдателя клюбу лїберальної партиї, що виступає з тої партиї. — Вчера розпочалось тут велике віче католицке.

Прага 17 січня. Відчитанє акту обжалованя в процесї „Омлядїни“ відбуло ся спокійно, лиш спомїж прислухуючих ся роздались деякі оклики і президент трибуналу мусїв завізвати енерґічно до спокою.

Палєрмо 17 січня. Послїдної ночи арештував директор полїциї начальника палєрмского союза робітників і двох других впливових проводирів союзів робітничих.

Парма 17 січня. Розвязано тут союз робітничий і забрано богато письм.

Софія 17 січня. Приїхали тут вчера в полуднє князь і княгиня Парми; на двірци повитав їх кн. Фердинанд і мінїстри. Місто прибрало ся святочно.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.